

se do jeho bytu vedraly proti jeho vůli. Nejde o to, zdali počin učednic je quasidelikt, a zdali událost je způsobena nepřímým zaviněním žalované, nýbrž jde o zvláštní ručení majitele bytu, o výjimečný předpis, jenž proto nemůže býti vykládán způsobem dovolateli se hodícím, neboť rozšiřovací výklad je jenom tehdy na místě, když zákonodárce užil užšího výrazu, než odpovídalo jeho úmyslu, čemuž však není tenkrát, když má norma platiti jenom pro určitou podstatu, tedy jako je tomu v případě Šu 1318 obč. zák.

Také ve příčině použití předpisu Šu 1315 obč. zák. nelze dáti za pravdu dovolatelovým vývodům. Dovolatel míní, že nezdatnost učednic H-ové a K-ové spočívala v tom, že byly ku obstarání žalovanou jim přikázané práce příliš slabé. Přehlíží, že tato nezdatnost není ve příčinné souvislosti s jeho úrazem, který nebyl způsoben, jak bylo zjištěno, tím, že učednice nemohly samy dvě výkladce pověsiti na skobu, nýbrž způsoben byl tím, že učednice postavily výkladce tak neopatrně, že se překotil na něho. Jde o to, zdali tato neopatrnost je takového dosahu, aby z ní musilo býti usuzováno na nezdatnost učednic. Dovolatel nepodal tohoto důkazu o takové nezdatnosti obou učednic, ačkoli jím byl povinen. Ojedinelá neopatrnost nebo nedbalost, nelze-li ji považovati za vědomou, sama o sobě není nezdatností. O nějakou vědomou nedbalost nejde, není pro ni ve zjištěných odvolacího soudu opory. Odvolací soud míní, že učednice jednaly neobeztně, protože postavily výkladce do málo nakloněné polohy, takže se překotil do předu. Ani dovolací soud nespatřuje v tomto zjištěném počinu obou učednic nějaké vědomé, ne-li hrubé nedbalosti. Uváží-li se, že chybám podléhá každý člověk, že absolutní dokonalost není údělem lidských bytostí, že i zákon počítá pouze s obyčejnými schopnostmi (§ 1297 obč. zák.: »Je schopen pozornosti, jaké může býti užito při obyčejných schopnostech«), nelze každé jednotlivé, nevědomé a neúmyslné nedopatření považovati za průkaz nezdatnosti.

Čís. 4587.

Byl-li smírem z roku 1917 mezi poškozeným železničním zaměstnancem a dráhou ustanoven drahotní příplatek k důchodu v určité výši na dobu jeho života, nemůže se zaměstnanec domáhati zvýšení příplatku vzhledem ke změně hospodářským poměrům.

(Rozh. ze dne 22. ledna 1925, Rv I 1876/24.)

Smírem ze dne 30. října 1917, jež ujednal žalobce se žalovanou dráhou na vyrovnání svých nároků na náhradu škody z úrazu ve službě, bylo stanoveno v odstavci druhém, že žalobce zřekl se veškerých jakékoliv jméno majících nároků proti žalované dráze (jejím právním nástupcům), budou-li splněny ujednané podmínky smíru. V odst. 3 pak mezi podmínkami smíru bylo uvedeno, že žalovaná dráha jest povinna, počínajíc 1. prosincem 1917, k vyměřené pensí 593 Kč 60 h platiti žalobci na dobu jeho života přídavek z dopravních prostředků penízem 806 Kč 40 h. Žaloba, zadaná na soudě v roce 1924 a domáhající se

zvýšení výživného, stanoveného oním smírem, byla procesním soudem prvního státního soudu zamítnuta. Důvody: Poměry mezi stranami byly upraveny smírem a jest vůle stran, ve smíru projevená, rozhodnou pro posouzení této věci. Touto vůlí stran byly přídatky žalobce ustanoveny na 806 Kč 40 h, při čemž se žalobce následkem této úpravy zřekl veškerých jakékoliv jméno majících nároků proti žalované dráze (jejímu právnímu nástupci). Příspěvek byl ve smíru ustanoven určitým penízem a nebyla v tomto směru vůle stran ve smíru jinak projevena a musil by tudíž do budoucnosti tento peníz býti základem, jelikož smír v tomto směru ničeho dalšího neustanovuje, co by se týkati mohlo nějakého jiného číselného upravení co do výše v budoucnosti. Ale smír má ještě jiné důležité ustanovení. V odst. 3 upravuje totiž penízem 806 Kč 40 h přídatky žalobce do budoucnosti do konce jeho života, čímž výslovně ustanovuje, že peníz 806 Kč 40 h a nic více má se mu platiti až do jeho smrti bez ohledu na změnu životních a drahotných poměrů, jelikož jinak by vůle stran byla musila tuto změnu též výslovně pro žalobce vyhraditi. Tak ale, ježto vůlí stran byl ustanoven přídatek 806 Kč 40 h na dobu života žalobce, ač obě strany věděly, že během doby životní i drahotní poměry mohou se měniti a zejména v roce 1917 tendence tato byla všeobecnou, tedy i oběma stranám známou a přec to nic jiného pro tento případ vůlí stran stanovené nebylo, nelze pro budoucnost nic jiného než tuto striktně formulovanou a jasně vyslovenou určitou cifru vzíti i do budoucnosti na dobu života žalobce za základ. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Marně brojí odvolatel proti výkladu, který první soud dává písemnému smíru a marně se snaží vkládati do znění smíru tendenci a vůli stran, že ujednaný tam přídatek k pensí žalobce v uvedené tam výši platiti má pouze za dobu trvání tehdejších hospodářských poměrů a že dle změny těchto připouštělo se zvýšení nebo snížení onoho ujednaného přídatku. Tento smysl určitému a přesnému obsahu smíru přikládati nelze. Při jednání o smír šlo o vypořádání nároku žalobce na odškodné za újmu, jež mu pro budoucnost vzejde následkem neoznámení jeho úrazu úrazové pojišťovně vinou strany žalované. Dohodly-li se pak obě strany, jak z řečené listiny plyne, v ten smysl, že žalobce výslovně prohlásil, že se vzdává veškerých kterýchkoliv nároků proti dráze, pokud se týče oproti její právní nástupkyni, pod tou podmínkou, že tato mu bude platiti od 1. prosince 1919 doživotně ku jeho pensí příplatek ve výši 806 K 40 h ročně, tu nelze tuto dohodu jinak vykládati, než že dle vůle stran měl nastoupiti na místo odškodného žalobce požadovaného nárok jeho na příplatky, k jichž placení dráha ve smíru sebe a svého právního nástupce zavázala, že tím nároky žalobce na odškodné zanikly a tudíž smírem utvořeno bylo pro obě strany nové právo, neodvislé od kterýchkoliv náhod a příhod budoucích. Ze znění smíru nepoukazuje ani jediná věta k tomu, že by strany byly jiného úmyslu a jiné vůle měly a že by zejména byly bývaly pokládaly příplatky za změnitelné dle hospodářských poměrů a žalobce sám ani netvrdí, že by při jednání o smír v tom směru z té neb oné strany byla se stala zmínka. Právem tudíž první soud vykládal smír tak, jak to jeho přesnému textu odpovídá. Dle tohoto správného výkladu jest i právní posouzení věci

úplně správně. Znehodnocení peněz po uzavření smíru nutno pokládati za nehodu v osobě žalobce se přihodivší, jejíž následky stihati mohou dle Šu 1311 obč. zák. jedině žalobce a dle Šu 6 zákona ze dne 10. dubna 1919, čís. 187 sb. z. a n. přísluší žalobci jedině nárok, by strana zavazaná, pokud se týče její žalovaná právní nástupkyně splnila svůj závazek ze smíru v korunách československých. Že tomuto závazku strana žalovaná dosud dostála, jest nesporné a proto jest žalobní nárok na zaplacení vyšších příplatků než ve smíru ujednaných nedůvodný.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání, odkávav k důvodům napadeného rozsudku, k nimž

d o d a l:

Co se týče právního posouzení věci (503 čís. 4 c. ř. s.), jest odvolacímu soudu z důvodů v rozsudku uvedených přisvědčiti, že žalobcovo odškodnění, to jest smluvený příplatek k pensí neměl býti závislým od případné změny hospodářských poměrů a tudíž změnitelným při stoupnuvší drahotě. Odvolací soud správně poukazuje na poměry, které byly v době smíru, na to, že změna poměrů těch dala se očekávati a konečně na to, že strany, ač musily se změnou tou počítati, nicméně smluvily pevný příplatek pro celou dobu života žalobcova bez všeliké výhrady. Ježto podle patrné vůle stran byl příplatek ujednan pevně a nezměnitelně, nemůže žalobce domáhati se zvýšení příplatku k vůli stoupnuvší drahotě a byl jeho nárok právem zamítnut. Odvolacímu soudu jest přisvědčiti, že nastalá drahota postihuje po rozumu Šu 1311 obč. zák. žalobce a žalovanou k zvýšení příplatku nezavazuje.

Čís. 4588.

Přípustnost pořadu práva pro žalobu o zjištění, že dítě, zapsané v matrice jako manželské, jest nemanželského původu, nebyvší zrozeno z manželky.

(Rozh. ze dne 27. ledna 1925, R I 949/24.)

Žalující manželé František a Marie M-ovi uvedli v žalobě, že když narodilo se roku 1912 sestře Marie M-ové dítě, rozhodli se, ježto matka dítěte byla tehdy svobodnou, že budou vydávati dítko za své a skutečně tak. ve srozumění s matkou dítěte učinili. V matrice bylo pak dítko zapsáno jako manželské dítě manželů Františka a Marie M-ových a pokřtěno na jméno Věra. V řízení o žalobě, jíž se domáhali určení, že nezl. Věra M-ová není jejich manželským dítětem, ustanovil s o u d p r v é s t o l i c e žalované opatrovníka dle Šu 158 obč. zák. K rekursu žalobců do tohoto usnesení r e k u r s n í soud zrušil napadené usnesení a žalobu odmítl. D ů v o d y: Žalující strana správně naznačuje, že tu nejde o případ, upravený v §§ 155 až 158 obč. zák., a nejde tu ani o případ dle Šu 159 obč. zák. V této věci nejedná se vůbec o dítě zrozené manželkou za trvání manželství, nýbrž o dítě zrozené osobou svobodnou, které jen následkem nesprávných údajů vůči knězi, který dítě křtil, bylo zapsáno